

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	497
Land:	Ukraine
Kilde:	Landinfo
Titel:	Temanotat. Ukraina. Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Volyn fylke
Udgivet:	29. april 2024
Optaget på baggrundsmaterialet:	20. februar 2025

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Ukraina

Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Volyn fylke

29. april 2024

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

Volyn oblast borders to Belarus in the north, Poland in the west, Lviv oblast to the south and Rivne oblast in the east. Volyn oblast has experienced few attacks in the period covered by this report. The security incidents that have occurred, are mainly drone and missile attacks directed at facilities of energy infrastructure. The attacks on the oblast are quite few. Since 1 January 2023 until 1 April 2024 there have been approximately four such attacks. The majority of drones and missiles are shot down, but a few have not and have caused damage to mainly infrastructure. The number of civilian casualties vary according to sources but count approximately 10–12 persons since February 2022.

About 46 000 internally displaced persons have taken up residence in Volyn oblast. There is often a high proportion of vulnerable persons among the internally displaced, in need of assistance from local authorities. Humanitarian measures have been implemented, such as distribution of food and other necessities, dissemination of information, legal aid and financial assistance.

Sammendrag

Volyn fylke ligger i den nordvestlige delen av Ukraina, og grenser til Belarus i nord, Polen i vest, Lviv fylke i sør og Rivne fylke i øst. Fylket har vært utsatt for få luftangrep i perioden notatet dekker. Sikkerhetshendelsene som har inntruffet, er hovedsakelig drone- og missilangrep rettet mot anlegg for energiinfrastruktur. Fra 1. januar 2023 til 1. april 2024 var det fire slike angrep mot Volyn fylke. Fler-tallet av droner og missiler blir skutt ned, men noen blir det ikke og har hovedsakelig forårsaket skade på infrastruktur. Tallene på sivile ofre varierer etter kilder, men anslås til 10–12 personer siden februar 2022.

Omtrent 46 000 internt fordrevne har tatt opphold i Volyn fylke. Det er ofte en høy andel sårbare blant dem, med behov for hjelp fra lokale myndigheter. Det er iverksatt humanitære tiltak, som distribusjon av mat og andre behovsartikler, informasjonsformidling, rettshjelp og økonomisk bistand.

Innhold

1 Innledning	6
1.1 Kilder og kildeinformasjon	6
1.2 Geografi og befolkning	7
2 Krigen i Ukraina – bakgrunn	8
2.1 Konflikthistorie	8
2.2 Dagens situasjon	9
2.3 Partene i konflikten	11
2.4 Hvor har de ulike aktørene kontroll	11
3 Sikkerhetshendelser i Volyn fylke	12
3.1 Oversikt over sikkerhetshendelser 1. januar 2023–1. april 2024	12
3.2 Oppsummering av sikkerhetshendelser – omfang og type hendelser	13
3.3 Antall drepte og sårede sivile	14
4 Internt fordrevne og returbefolkning	14
5 Humanitære forhold	15
5.1 Offentlige tjenester og sivil infrastruktur	16
5.1.1 Sysselsetting og husholdsøkonomi	17
5.1.2 Tilgang til bolig	18
5.1.3 Tilgang til skole og utdanning	18
5.1.4 Tilgang til helsetjenester	18
5.1.5 Stønadsordninger	19
5.1.6 Digital tilgang til offentlige tjenester og stønadsordninger	20
5.2 Sårbare grupper	20
Referanser	21

1 Innledning

Dette temanotatet omhandler sikkerhet, situasjonen for internt fordrevne og humanitære forhold i Volyn fylke. Det er ett av tre notater om situasjonen i Volyn, Lviv og Zakarpattja fylker, basert på bestilling fra Utlendingsdirektoratet.

Første del av notatet gir en kortfattet redegjørelse for krigen i Ukraina og hvordan den har utviklet seg. Deretter omtales sikkerhetssituasjonen i Volyn fylke: hvilke typer og omfanget av sikkerhetshendelser samt antall drepte og sårede sivile. Kapitlet om sikkerhetssituasjonen dekker perioden 1. januar 2023 til 1. april 2024, med søkelys på situasjonen for sivilbefolkningen. Vold av mer individuell art, som reaksjoner og menneskerettsbrudd mot særskilte grupper, dekkes ikke.

De neste kapitlene omhandler situasjonen for internt fordrevne og humanitære forhold. Her omtales hovedtrekk ved situasjonen i landet generelt, og der det foreligger, inkluderes informasjon om Volyn fylke spesielt. Krigen påvirker nært alle sektorer innenfor landets sivile infrastruktur, og det er ikke mulig innenfor rammene av notatet å gi en uttømmende fremstilling. Derfor konsentrerer vi oss om aspekter som tilgang til bolig, arbeid, skolegang og helsetjenester. Andre sektorer, som næringsliv og annen produksjon, omtales i mindre grad.

I notatet bruker vi begrepet **sivil** om personer som verken er medlem av væpnede grupper eller deltar i stridigheter. Med **sikkerhetshendelser** menes angrep med droner og missiler mot ukrainske mål, trefninger mellom ukrainske og russiske væpnede styrker, udetonerte miner samt drepte og sårede sivile.

1.1 Kilder og kildeinformasjon

Notatet bygger på åpent tilgjengelige kilder. Det finnes svært mye skriftlig informasjon om konflikten i Ukraina blant annet i media, forskningsrapporter og rapporter fra internasjonale organisasjoner.

Mye av informasjonen om sikkerhetssituasjonen er basert på nyhetsartikler i ukrainsk og internasjonal media. Man skal være nøye med å vurdere kilder og informasjon fra krigsområder. Situasjonen i Volyn fylke er imidlertid langt mer oversiktlig enn ved frontlinjen og i de østlige fylkene som mye hyppigere rammes av luftangrep og pågående stridshandlinger.

Vi har også kryssjekket rapporteringer i ukrainsk media med andre nyhetskilder og rapporter fra andre typer kilder.

Begge parter i krigen har interesse av å spre mis- og desinformasjon om egen eller den andres status i krigen og/eller antall drepte og sårede. Nyhetskildene som brukes, har sin informasjon direkte fra ukrainske regionale sivile eller militære myndigheter. Vi ser ikke bort fra at ukrainske myndigheter kan overdrive antallet droner og missiler som skytes ned, og/eller minimere skadene de medfører. Det

foreligger også lite informasjon om hva slags infrastrukturanlegg som har blitt truffet. Landinfo har likevel valgt å bruke kildeinformasjonen da den gir en indikasjon på omfanget av hendelser, i mangel av rapporter fra undersøkelseskommisjoner som har verifisert hendelsene med vitner og ofre i ettertid.

Informasjonen om humanitære forhold er blant annet basert på informasjon fra ukrainske myndigheter. Videre viser vi til tall og funn presentert i *Third Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment*, om perioden fra februar 2022 til utløpet av desember 2023. Rapporten er utarbeidet av Verdensbanken, ukrainske myndigheter, EU og FN, i samarbeid med internasjonale og lokale aktører (WB et al. 2024). I like stor grad benyttes informasjon fra Dansk Flyktningshjelp (DRC). DRC har permanent vært til stede i Ukraina siden 2014, og har siden februar 2022 ytterligere utvidet arbeidet i landet. Informasjon om internt fordrevne baserer seg ellers på rapportering fra International Organization for Migration (IOM), som siden 2014 permanent har vært til stede i landet.

Det foreligger begrenset kildemateriale som særskilt beskriver den humanitære situasjonen i Volyn fylke. Tilgjengelig rapportering dreier seg hovedsakelig om oversikter som omtaler trender og behov i hele den vestlige regionen. Det er uansett rimelig å anta at den humanitære situasjonen og situasjonen for internt fordrevne i Volyn, ikke skiller seg vesentlig fra mer detaljerte beskrivelser i rapporter om nabofylket Lviv (se Landinfo 2024b).

Situasjonen, som antall internt fordrevne og til- og fraflytting mellom fylker, følger konfliktutviklingen for øvrig. Derfor må de eksakte tallene ses som estimer og indikasjoner. Flere av kildene uttrykker tilsvarende forbehold.

1.2 Geografi og befolkning

Før fullskalainvasjonen i februar 2022 hadde Ukraina 43 millioner innbyggere, og er etter Russland det nest største landet i Europa i areal.

Ukraina er delt inn i 24 fylker (oblaster), en autonom republikk (Krym) og to byer med fylkesstatus: Kyiv og Sevastopol (CIA u.å.). Hovedstaden er Kyiv, som før invasjonen hadde ca. tre millioner innbyggere. De mest folkerike fylkene er Donetsk, Dnipropetrovsk, Kyiv by, Kharkiv, Lviv, Odesa, Luhansk, Krym, Zaporizjzja og Vinnytsia (PopulationU u.å.).

Volyn er et fylke i den nordvestlige delen av Ukraina, og grenser til fylkene Lviv i sør og Rivne i øst, og til Polen i vest og Belarus i nord.

Kilde: (ECHO 2014)

Volyn fylke er delt inn i fire administrative distrikter,¹ og administrasjonssenteret og største by er Lutsk (Volyn Regional State Administration 2022). Per 1. januar 2022 bodde det 1 021 356 innbyggere i Volyn fylke og 215 000 i Lutsk (Main Department of Statistics of the Volyn Region 2022). 94 prosent er ukrainere, fire prosent russere og resten blant annet polakker, tsjekkere, jøder og tyskere. Fylkets økonomi baserer seg på jordbruk og industri, og er også rikt på mineraler, deriblant kull og kobber (Volyn Regional State Administration 2022).

2 Krigen i Ukraina – bakgrunn

2.1 Konflikthistorie

Siden selvstendigheten i 1991 har det vært mange politiske og økonomiske kriser og uro i Ukraina. Landet har vekslet mellom å søke seg mot Europa og vesten, og mot Russland, alt etter politisk ledelse i landet.

Den væpnede konflikten i Øst-Ukraina har vart siden våren 2014. Den prorussiske presidenten Viktor Janukovitsj ble avsatt 2014, etter protester fordi han avsto å inngå tilknytningsavtale med EU, men heller snudde seg mot Russland. Det var også protester mot økende korrupsjon og et mer autoritært styre.

¹ Volodymyr-Volynsk, Kamin-Kashirsk, Kovel, Lutsk (Volyn Regional State Administration 2022).

Kort tid etter Janukovitsj' avgang annekterte Russland Krym i mars 2014. Inspirert av hendelsene på Krym, gjorde prorussiske separatister opprør øst i Ukraina i april 2014. Det utviklet seg til krig i fylkene Donetsk og Luhansk (Donbass). Separatister erklærte opprettelsen av DPR (Donetsk People's Republic) og LPR (Luhansk People's Republic) våren 2014 (Havlik, Kochnev & Pindyuk 2020). Separatistene okkuperte 30 prosent av Donetsk og Luhansk fylker. Strids-handlingene foregikk langs frontlinjen i Donetsk og Luhansk, og frem til 2022 var rundt 14 000 mennesker drept, hvorav 3000 sivile (Landinfo 2020b, s. 11-12).

Den 24. februar 2022 angrep Russland Ukraina fra tre sider: nord, sør og øst. Russiske styrker møtte stor motstand fra det ukrainske forsvaret. Den første måneden klarte russiske styrker å ta store deler av Kherson fylke, større deler av Donetsk fylke enn de hadde fra før (inkludert Mariupol), større deler av Luhansk enn det de hadde før, store deler av Kharkiv fylke, forsteder nord for Kyiv og Tsjernihiv og Sumy fylker.

De russiske styrkene fikk problemer med å holde posisjoner rundt og nord for Kyiv, trakk seg ut av disse områdene i april og konsentrerte styrkene i øst og sør (Center for Preventive Action 2023). Sommeren 2022 gjennomførte det russiske forsvaret en offensiv i Donbass og tok det meste av Luhansk fylke (Ponomarenko 2022). Per august 2022 hadde russerne tatt 20 prosent av ukrainsk territorium.

Høsten 2022 gjenerobret ukrainske styrker hele Kharkiv fylke og Kherson by. Russland erobret byen Bakhmut i Donetsk fylke våren 2023 etter en lengre offensiv der, med store tap på begge sider (Center for Preventive Action 2023). Sommeren 2023 startet det ukrainske forsvaret en lenge varslet offensiv i øst (Donetsk fylke) og sør (Zaporizjzja og Kherson fylker). Offensiven feilet, og i oktober gikk russiske styrker til angrep på byen Avdjivka i Donetsk fylke (Avdjivka er en forstad til Donetsk by). Russland klarte å ta byen i februar 2024, med store tap av militært utstyr og personell (Boyle 2023).

2.2 Dagens situasjon

Dagens stridshandlinger foregår i all hovedsak langs den over 100 mil lange frontlinjen som går fra grensen mot Russland i nord-øst, langs grensen mellom Luhansk og Kharkiv fylker, gjennom Donetsk og Zaporizjzja fylker og langs Dnipro i Kherson fylke ned til Svartehavet (se kartet i fotnote)² (ISW u.å.). Det er Russland som i dag har det militære overtaket de fleste stedene ved fronten og har intensivert angrepene sine (Kofman & Danforth 2024), selv om dette er noe de ikke klarer å utnytte til det fulle. Med unntak av erobringen av Bakhmut og Avdjivka, har det vært liten territoriell fremgang for noen av partene siden november 2022 (O'Hanlon, Stelzenmüller & Wessel 2024). Eksperter mener

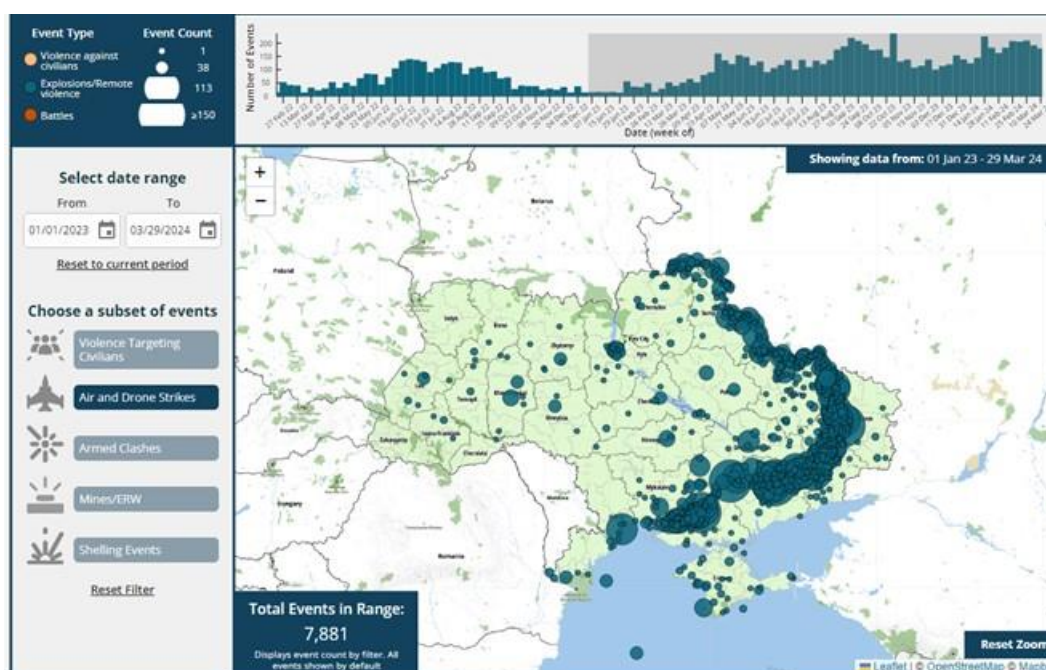
² Interactive Map: Russia's Invasion of Ukraine:
<https://storymaps.arcgis.com/stories/36a7f6a6f5a9448496de641cf64bd375> (ISW u.å.).

russerne i 2023 har erobret rundt 500 kvadratkilometer siden de startet sin offensiv ved Avdjivka i oktober 2023 (Bailey et al. 2024).

Russland retter jevnlig luftangrep med missiler og droner mot byer i hele Ukraina. I desember 2023 og januar 2024 økte antallet luftangrep betydelig mot byer som Dnipro, Kharkiv, Kyiv, Lviv, Odesa og Zaporizjzja (ACAPS 2024b).

Sammenlignet med høsten og vinteren 2022/2023, da luftangrep i hovedsak ble rettet mot landets energiinfrastruktur, har angrepene denne vinteren i større grad vært rettet mot militærinfrastruktur, som flybaser. I mars 2024 ble imidlertid energiinfrastruktur på nytt hardt rammet, blant annet vannkraftverk. Selv om flertallet av innkommende droner og missiler frem til nå har blitt skutt ned av luftvern, gjør nedfallsavfall skade på bygninger og sivile (Olearchyk 2024; Independent International Commission of Inquiry on Ukraine 2023, s. 50-52).

Angrepene inntreffer ofte flere ganger i uka, og antall sivile ofre varierer.³ Angrepene i vest skjer betydelig sjeldnere enn i øst og i Kyiv. Se kartet under fra ACLED⁴ over luft- og droneangrep i perioden 1. januar 2023–1. april 2024.

Kilde: ACLED (u.å.).

³ I et stort angrep 29. desember 2023 mot øst, vest, sør og sentrale deler av landet, som beskrives som det største luftangrepet siden invasjonen startet i februar 2022, ble det rapportert om over 30 drepte og 145 skadde sivile (Aubenas 2023).

⁴ ACLED samler inn og undersøker informasjon fra utvalgte lokale, nasjonale og internasjonale kilder, inkludert media, kritisk gjennomgåtte kontoer i sosiale medier, myndigheter, NGO-er og partnerorganisasjoner (ACLED 2023). ACLEDs tall er ikke nødvendigvis presise, men gir et bilde på voldens spredning og omfang over tid.

FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) rapporterte i mars 2024 om drøyt 30 000 sivile ofre siden februar 2022.⁵ Rundt 10 500 er drept og rundt 20 000 skadet. FN påpeker at det er store mørketall, særlig fra våren 2022 da et stort antall sivile skal ha blitt drept i områder som i dag er russisk kontrollert. De fleste drepes/skades av eksplosiver (droner, raketter og missiler) i ukrainsk myndighetskontrollerte deler av landet med nærhet til frontlinjen (OHCHR 2024b). Kartet under viser antall drepte og sårede sivile som følge av droner og missiler i de ukrainske fylkene siden februar 2022. Det er registrert drepte og sårede i 22 av 24 fylker (OHCHR 2024a).

Kilde: (OHCHR 2024a)

2.3 Partene i konflikten

Den pågående krigen er i dag en konflikt mellom to statlige aktører: Russland og Ukraina. De to separatistkontrollerte folkerepublikkene DNR og LNR, en hovedaktør i krigen mellom 2014 og 2022, ble annektert av Russland i september 2022. De militære styrkene underlagt DNR og LNR, er nå formelt en del av de russiske væpnede styrkene, og borgere i de russiskokkuperte områdene er underlagt russisk verneplikt. Russland mobiliserer soldater fra de russiskokkuperte områdene til de væpnede russiske styrkene (Udlændingestyrelsen 2022, s. 35; HRW 2023).

2.4 Hvor har de ulike aktørene kontroll

I tillegg til Krym har Russland i dag kontroll over rundt 18 prosent av ukrainsk territorium (Center for Preventive Action 2023).

Russland okkuperer omtrent hele Luhansk fylke, rundt halvparten av Donetsk fylke, og rundt to tredjedeler av Zaporizjzja og Kherson fylker. Kart i vedlagte

⁵ Dette er det totale antallet drepte og sårede sivile siden 24. februar 2022.

artikkel fra Financial Times gir god oversikt over de russiskokkuperte områdene (Financial Times 2024).⁶

Områdene utover dette er per i dag kontrollert av ukrainske myndigheter.

3 Sikkerhetshendelser i Volyn fylke

3.1 Oversikt over sikkerhetshendelser 1. januar 2023–1. april 2024

Siden sommeren 2022 har alt av kamper mellom russiske og ukrainske militære styrker foregått langs frontlinjen som strekker seg godt over 100 mil fra nord til sør, øst og sør i landet. Vinterhalvåret 2022/23 og 2023/24 rettet derimot det russiske forsvaret luftangrep med droner og missiler mot større deler av landet enn der kampene foregår, også mot vestlige deler av landet.

Det første året etter fullskalainvasjonen var antall angrep i Volyn fylke betydelig høyere enn i resten av 2023. 37 anlegg for sivil og kritisk infrastruktur ble ødelagt eller skadet i løpet av krigens første år. Angrepene var hyppigere fra 24. februar frem til sommeren 2022, og avtok etter dette (Parai 2023). I 2023 og de første tre månedene av 2024 var antall angrep betydelig lavere. Det har trolig sammenheng med at russiske styrker hadde tilstedeværelse i større deler av landet de første månedene av krigen, og at de trakk østover etter de militære nederlagene i og rundt Kyiv våren 2022.

Dansk Flyktninghjelp (DRC) har gjort flere undersøkelser av befolkningens følelse av trygghet/utrygghet som følge av bruken av eksplosive våpen i ulike fylker i Ukraina.⁷ I perioden april til september 2023 følte i overkant av 80 prosent av de spurte i Volyn fylke seg «veldig trygge» (DRC 2023a, s. 11). I de tre vestlige fylkene Lviv, Volyn og Ivano-Frankivsk følte de aller fleste respondentene seg trygge, kun fire prosent som følte seg utrygge (DRC 2023b, s. 11).

Det interaktive kartet Air Raid Alert Map of Ukraine gir blant annet oversikt over antall flyalarmer i de ulike fylkene. Ifølge kilden hadde flyalarmen pr. 22. mars gått 243 ganger i Volyn fylke siden 1. januar 2023 (Alerts in Ukraine 2024).

⁶ <https://www.ft.com/content/4351d5b0-0888-4b47-9368-6bc4dfbccbf5> (Financial Times 2024).

⁷ Informasjonen har blitt samlet inn gjennom såkalt *in-person household (HH) surveys*, intervjuer med nøkkelinformanter, diskusjoner i fokusgrupper og direkte observasjoner. DRC gjorde undersøkelser blant 3 493 personer i totalt 1 421 familier. Flertallet av de spurte var internt fordrevne fra våren 2022 (61 prosent), mens 33 prosent var ikke-fordrevne og 5 prosent returnerte (DRC 2023a).

Nedenfor følger oversikt over luftangrep, dvs. drone- og missilangrep, på Volyn fylke 1. januar 2023–1. april 2024, basert på en kartlegging i nyhetsmedier. I den grad det har vært mulig, har hendelsene blitt kryssjekket med andre kilder.

- **19. mai 2023:** Droner og missiler skutt mot Volyn fylke, de fleste skutt ned. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (Fakty 2023).
- **15. august 2023:** Omfattende missilangrep mot vest-Ukraina, herunder Volyn fylke. En svenskeid fabrikk skal ha blitt truffet i angrepet. Tre fabrikkarbeidere skal ha blitt drept og tre såret (Melkozerova 2023; Court 2023).
- **21. november 2023:** Volyn fylke angrepet av Shahed-droner. Ni av ti skal ha blitt skutt ned. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (Rayon In 2023).
- **31. mars 2024:** Volyn fylke ble angrepet av kryssermissiler rettet mot energi-infrastruktur. Kraftige eksplosjoner skal ha blitt registrert. Ingen rapporter om drepte eller sårede sivile (The New Voice of Ukraine 2024).

3.2 Oppsummering av sikkerhetshendelser – omfang og type hendelser

Oversikten viser at luftangrep med droner og missiler har rammet Volyn fylke fire ganger siden starten av 2023. Fire er antall dager fylket har blitt angrepet, slik at det kan ha vært flere angrep på én dag.

Den ukrainske Helsingforskomiteen har, i samarbeid med andre ukrainske menneskerettsorganisasjoner som Kharkiv Human Rights Group og Center for Civil Liberties (T4P), kartlagt og laget en database over luftangrep og menneskerettighetsovergrep i ukrainske fylker siden starten av fullskalainvasjonen. Ifølge databasen hadde Volyn fylke per 16. april 2024 blitt utsatt for luftangrep 9 ganger (T4P u.å.-a). Tallet er høyere enn i oversikten over, da det dekker en lengre tidsperiode (24. februar 2022–16. april 2024). Til sammenligning viser tall fra databasen 86 luftangrep mot nabofylket Lviv (T4P u.å.-c) og rundt 12 650 luftangrep mot Kharkiv fylke, betydelig nærmere frontlinjen og grensen til Russland, og således mer utsatt for korttrekkende skyts (T4P u.å.-b).

Det er vanskelig å slutte noe generelt ut av luftangrepene i Volyn fylke, gitt at det er såpass få. Men som i andre deler av landet, ser det ut som angrepene inntreffer om natten eller tidlig om morgenen. Også i Volyn har ukrainsk luftvern skudd ned mesteparten av dronene og missilene, unntatt 15. august 2023 da en fabrikk ble truffet og tre fabrikkarbeidere skal ha blitt drept.

Energiinfrastruktur har også vært mål for droner og missiler mot Volyn. T4P har laget en oversikt over hvilke mål som er truffet siden 22. februar 2022: Kritisk infrastruktur (uten at det defineres nærmere) er truffet tre ganger, bolighus/blokker to ganger og butikker, fabrikker og næringsbygg én gang (T4P u.å.-a).

Omkring 30 prosent av Ukrainas territorium er dekket av miner, først og fremst områdene i øst og nord, som har vært okkupert av russerne og gjenstand for de mest langvarige kamphandlingene. Mange miner ligger også igjen fra krigen øst i landet fra 2014 til 2022. Problemet er størst i fylkene Kharkiv, Kherson og Mykolaiv, der Ukraina har tatt tilbake kontrollen fra russerne. Også Chernihiv, Donetsk, Kyiv, Sumy og Zaporizjzja er rammet, i motsetning til fylkene i vest, som Lviv, Volyn og Zakarpattja, ifølge ACAPS (2024a, s. 3).

3.3 Antall drepte og sårede sivile

Det verserer ulike tall på antall drepte og sårede sivile som følge av krigen. FNs Høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) har vært til stede i Ukraina siden konflikten startet i 2014, og har lang erfaring med å kartlegge menneskerettsovergrep og sivile ofre. Som det fremgår av kartet over drepte og sårede sivile per fylke i kapittel 2.2, ble det registrert fire drepte og ni sårede sivile i Volyn fylke 24. februar 2022–22. februar 2024 som følge av drone- og missilangrep.

I henhold til databasen til T4P ble tre sivile drept og fire såret fra 24. februar 2022 til 16. april 2024 (T4P u.å.-c). T4P påpeker at tallene ikke er uttømmende. Vi kjenner ikke til hvordan T4P har samlet inn tallene.

Action on Armed Violence (AOAV) registrerer og etterforsker vold mot sivile i en rekke land. Deres tjeneste Explosive Violence Monitor registrerer blant annet sivile ofre i Ukraina som følge av eksplosive våpen.⁸ De har fordelt tallene på fylker, og registrerte 12 sivile ofre i Volyn fylke fra 24. februar 2022 til 12. april 2024 (AOAV 2024).

Oversiktene over sivile ofre oppgir ikke tall for 2023 isolert, men fra februar 2022.

4 Internt fordrevne og returbefolkning

IOM (2024b, s. 1) anslår at det pr. desember 2023 var rundt 3,7 millioner de facto internt fordrevne i Ukraina. Den første bølgen kom i mars 2014, i forkant av folkeavstemningen om hvorvidt Krym skulle bli en del av den russiske føderasjonen. En langt større bølge fulgte våren og forsommeren 2014, forårsaket av urolighetene rundt byene Donetsk og Luhansk, i fylkene Donetsk og Luhansk, helt øst i landet.

⁸ AOAV bruker ulike engelskspråklige nyhetstjenester for å kartlegge sivile ofre. Ofrene antas å være sivile, med mindre noe indikerer at de var stridende. Det må rapporteres om minst ett offer for at hendelsen skal registreres. Antall offer må komme tydelig frem i rapporteringen for at den vil bli brukt (AOAV u.å.)

Russlands fullskalainvasjon i februar 2022 satte i gang den tredje bølgen. Antallet registrerte internt fordrevne på rundt 1,4 millioner i 2020 (IOM 2020), steg til 6,9 millioner i 2022 (IOM 2022, s. 1), før det altså har sunket igjen ved utløpet av 2023. I tillegg har en stor andel returnert etter opphold utenfor eller innad i landet. Den såkalte returbefolkningen teller nesten 4,5 millioner (IOM 2024b, s. 1).

Et betydelig antall av de internt fordrevne har tatt opphold i de vestligste fylkene av Ukraina, med den høyeste andelen i Volyns nabofylke, Lviv. Den vestlige regionens fylker er generelt preget av å være transittfylker for personer med intensjon om å reise ut av Ukraina – i Volyn anslås at rundt 700 000 personer har passert gjennom fylket, på vei mot grensen (Stabilization Support Services 2023).

Fra 2014 til 2022 mottok Volyn kun en liten andel internt fordrevne. Denne situasjonen endret seg med fullskalainvasjonen i 2022 (Podgórska et al. 2023):

Since the outbreak of the Russian-Ukrainian war in 2014, the Volyn region has been one of the least popular refugee destinations. In 2019, only over 3,000 IDPs (0.23% of all IDPs in Ukraine) lived here. However, according to the Volyn Oblast Administration, since 14th November, 2022 – there have been more than 75 thousand IDPs living in the Volyn Oblast. More than 18 thousand IDPs came directly to the city of Lutsk.

Per utløpet av februar 2024 var like over 46 000 mennesker registrert som internt fordrevne i Volyn fylke. 60 prosent var kvinner, nesten 30 prosent barn under 18, og om lag 20 prosent personer over 60 år (IOM 2024a, s. 1-2).⁹ Returbefolkningen til Volyn talte 48 000 personer (IOM 2024b, s. 11).

Over halvparten av internt fordrevne i Volyn fylke er del av barnefamilier. Omtrent en tredjedel av disse består av enslige mødre med barn (DRC 2024b). Vi viser for øvrig til Landinfos temanotat om internt fordrevne i Ukraina fra 2020, som i større detalj beskriver generelle utfordringer internt fordrevne står overfor. Notatet bygger på intervjuer med primærkilder i Kyiv og Kharkiv, som vi møtte under en informasjonsinnhentingsreise høsten 2019 (Landinfo 2020a).

5 Humanitære forhold

Krigen har hatt store konsekvenser for sivilbefolkningen. Regelmessige og pågående angrep på infrastruktur rammer også områder utenfor det østlige

⁹ Siden fullskalainvasjonen har IOM samlet inn data om internt fordrevne, hjemvendte (returbefolkning) samt befolkningen som ikke har flyttet. De russiskokkuperte områdene og Krym dekkes ikke. Dataene baseres på kvartalsvise nasjonale undersøkelser, og egner seg således også til sammenligning over tid. Den siste rapporten som foreligger, er basert på tall og funn fra slutten av desember 2023. For mer informasjon om metodikken, se IOM 2024b, s. 11.

Ukraina. Mange fylker har samtidig en utfordrende oppgave med å huse de til sammen millioner av internt fordrevne.

Enkelte sektorer har vært særlig utsatt for ødeleggelser. De mest omfattende skadene er påført landets boligmasse og infrastruktur (om lag ti prosent av boligmassen regnes som skadet eller ødelagt).¹⁰ Derneft følger ødeleggelser på sektorer som vei- og transportnett, industri, samt energi- og jordbrukssektor. Skadeomfanget er størst i fylkene Donetsk, Kharkiv, Luhansk, Zaporizjzja og Kherson, som ligger nærmest frontlinjen (WB et al. 2024, s. 15, figur 2).

Måltrettede angrep på energiinfrastruktur har siden 2022 tidvis ført til mangel på gass, elektrisitet og vannforsyning, noe som også rammer innbyggere i Volyn fylke (se blant annet Ukrainska Pravda 2022). Skadene har vært omfattende på Ukrainas vannings- og vannressurssektor – der Volyn er blant de tre fylkene i landet med høyest skadetall (WB et al. 2024, s. 116).

5.1 Offentlige tjenester og sivil infrastruktur

Tilstrømningen av internt fordrevne har medført press på boligmarkedet i Volyn, og lokale myndigheter har måttet omdisponere boligmasse for å tilrettelegge for midlertidige sheltere og kollektivsentre. I 2023 var det etablert like over 100 kollektivsentre i fylket (DRC 2023a, s. 20). Omtrent ti prosent av de registrerte internt fordrevne bor i sentrene, mens de øvrige bor hos familie og venner eller i leid bolig (Rudishyn 2022).

Lokale myndigheter, lokale og internasjonale organisasjoner, NGO-er og frivillige har sammen bidratt med humanitær hjelp. Som i Lviv, er det opprettet et koordineringssenter i Volyn fylke, som tilbyr ulike former for bistand til internt fordrevne. En lang rekke frivillige og humanitære organisasjoner deltar i bistandsarbeidet. Hovedansvaret for assistanse ligger hos fylkets departement for sosialtjenester (se blant annet Podgórska et al. 2023). Volyn har også et IDP Council, som bistår internt fordrevne med blant annet å finne arbeid og bolig (Stabilization Support Services 2023).

Økningen i etterspørsel etter offentlige tjenester i de vestlige fylkene – fra helse-tjenester, boligassistanse, behov for informasjon og tilgang til dokumentasjon – skyldes i stor grad tilstrømningen av internt fordrevne. De humanitære tiltakene omfatter blant annet distribusjon av mat og andre behovsartikler, informasjonsformidling, rettshjelp og økonomisk bistand. Ofte omfatter gruppen internt fordrevne en høy andel sårbare personer, med stort behov for bistand.

¹⁰ Ifølge myndighetenes definisjon omfatter sektoren «housing and utilities» boliger, sentralvarme, energieffektivisering, kommunale tjenester, avfallshåndtering, vann- og sanitærtjenester (WB et al. 2024, s. 18, fotnote 15).

Internt fordrevne har rapportert om problemer med integrering i lokalsamfunn, diskriminering og trakassering, også av medfølgende barn (DRC 2023a, s. 14). Det er også rapportert om konflikter som følge av språkforskjeller (lokal kilde i Volyn, som gjengitt i Podgórska et al. 2023):

The refugees came from those territories close to Russia and they are used to speaking Russian. People, local residents, do not accept those new residents who speak the language of the aggressor country. Conflicts arise on this ground.

Dette fremgår også av DRCs undersøkelser (DRC 2023a, s. 14):

[...] IDPs were reprimanded when using the Russian language, while discriminating written notices were displayed in some shops indicating that only Ukrainian-speaking customers would be served. One female participant reported that a doctor refused to provide her with a medical consultation because she could hardly speak Ukrainian. Female caregivers shared concerns about discriminatory behaviours towards IDP children due to linguistic differences.

Særskilte stønadsordninger for internt fordrevne omtales nærmere i 5.1.6.

5.1.1 Sysselsetting og husholdsøkonomi

Nasjonale undersøkelser fra september 2023 viser at nesten halvparten av dem som var sysselsatt før krigen, har fortsatt i sine vanlige jobber, om lag 15 prosent jobber deltid eller jobber eksternt fra den fysiske arbeidsplassen (som på hjemmekontor), mens 15 prosent har funnet nye jobber (WB et al. 2024, s. 98; Rating Group 2023).

På landsbasis var drøyt ti prosent arbeidsledige i februar 2024, omtrent en halvering fra 2023 (Statista 2024).

Mange internt fordrevne oppgir ansvar for barnepass som hovedgrunn til arbeidsledighet. Flere oppgir også mangel på ledige jobber, eller at egen kompetanse ikke møter behovene på arbeidsmarkedet. Internt fordrevne i de vestlige fylkene har også rapportert om motvilje blant arbeidsgivere til å ansette dem, i hovedsak på grunn av usikkerhet på om de vil bli værende eller returnere til opphavssted. Manglende språkkunnskaper kan også være en medvirkende faktor til vansker med å komme seg inn på arbeidsmarkedet (DRC 2023a, s. 14, 25).

Verdensbankens undersøkelser (WB et al. 2024, s. 98) viser at ca. ti prosent av husholdningene på landsbasis oppga å ha gått tom for mat, og nesten 30 prosent at de hadde spist mindre variert mat grunnet pengemangel på et tidspunkt i løpet av en 30-dagers periode. Samtidig oppga ca. 15 prosent at de måtte låne penger for å

dekke grunnleggende behov, mens ytterligere 12 prosent ikke klarte å betale regninger (for offentlige tjenester som strøm, vann etc.).

Omtrent halvparten av ikke-fordrevne hushold oppgir å leve på minstelønn (6700 UAH (1955 NOK), jf. Ukrainas statsbudsjett 2023). Svært mange, både ikke-fordrevne og internt fordrevne, opplyser at de etter hvert har brukt det de har hatt av oppsparte midler (IOM 2023, s. 23). Internt fordrevne kan motta bolig- og kontantstøtte (såkalte cash assistance schemes) (se kapittel 5.1.6).

Omtrent 80 prosent av internt fordrevne respondenter i DRCs undersøkelser i Volyn fylke, oppgir at offentlige ytelser – som pensjon og trygd – er deres hovedinntekt. Blant ikke-fordrevne er tallet 65 prosent (DRC 2023a, 2024b).

5.1.2 Tilgang til bolig

Det er primært internt fordrevne som melder om vansker med tilgang på bolig i Volyn fylke. Blant dem som leier på det private markedet, er det svært mange som har muntlige leieavtaler (over 80 prosent i Volyn) i stedet for formelle leiekontrakter. Mange er derfor bekymret for å miste boligen (DRC 2024b).

Kilder påpeker at det er en høyere andel sårbare grupper blant beboere i kollektivsentre, enn blant dem som bosetter seg privat. Det er flere pensjonister, kronisk syke og uføre i kollektivsentrene. DRC har rapportert at forholdene ved de fleste kollektivsentrene, inkludert i Volyn fylke, er mangelfulle (DRC 2023a, s. 21; 2023b, s. 17).

5.1.3 Tilgang til skole og utdanning

På landsbasis er det estimert at nesten 15 prosent av skoleinfrastruktur ble skadet eller ødelagt i perioden fra februar 2022 til desember 2023. Barn og unge, fra laveste til høyeste utdanningstrinn, har blitt rammet av ødelagte eller manglende utdanningsfasiliteter, og har blitt undervist i bomberom. Digital undervisning er utbredt der forholdene ikke legger til rette for annet (WB et al. 2024, s. 87-89).

Undersøkelser som DRC har gjort i blant annet Volyn fylke, viser at mange internt fordrevne velger å beholde skoleplass på opphavssted, og la medfølgende barn delta i digital undervisning mens de er fordrevne (DRC 2023b, s. 19).

5.1.4 Tilgang til helsetjenester

Helsetjenester er førsteprioritet for det store flertallet av husholdningene DRC har undersøkt, herunder i Volyn – nesten halvparten setter helse som et prioritert behov. Mange respondenter oppgir mangelfull tilgang til helsetjenester, som forklares med at det enten ikke finnes tilgjengelig helsefasilitet eller spesialist-

helsetjeneste, eller at transportkostnader og avstand til behandlingssted, eventuelt kostnader for behandling, hindrer tilgang (DRC 2023a, s. 21).

I Volyn fylke viser DRCs funn at utover tilgang til bolig og kontantstøtte, er det blant internt fordrevne størst behov for psykiske og øvrige helsetjenester (DRC 2024b).

5.1.5 Stønadsordninger¹¹

Dårlig økonomi er en av de mest utbredte utfordringene blant både ikke-fordrevne og internt fordrevne i Volyn. Offentlige ytelser i form av pensjon og trygd er for mange ikke tilstrekkelig, særskilt arbeidsledige. Nesten halvparten av internt fordrevne rapporterer behov for ytterligere kontantstønad, boligstønad eller sosialhjelp. Tilsvarende tall for ikke-fordrevne er nesten 20 prosent. Sistnevnte gruppe har ikke tilgang til samme stønadsordninger som de internt fordrevne (REACH 2023, s. 27, figur 11).

Registrerte internt fordrevne kan motta boligstøtte (direkte fra det statlige budsjettet). Personer med nedsatt funksjonsevne og barn under 18 år mottar 3000 UAH (875 NOK) månedlig, mens voksne får 2000 UAH (583 NOK) per person. Kilder påpeker at støtten ikke er tilstrekkelig til å dekke vesentlige behov (WB et al. 2024, s. 61). Man kan søke om støtte gjennom Dija (se kapittel 5.1.7) eller hos lokale myndigheter (eDopomoga u.å.).¹²

Stønad fra det internasjonale samfunn

Utover den begrensede pengestøtten ukrainske myndigheter gir til internt fordrevne (i tillegg til sedvanlige pensjonsutbetalinger, sosialstønader etc.), har det vært betydelige overføringer fra det internasjonale samfunnet til sivilbefolkningen. Mange ulike koordineringsmekanismer er etablert, som Ukraine Cash Working Group¹³ og Multi-Donor Coordination Platform for Ukraine (les mer om ulike koordinerte tiltak i blant annet WB et al. 2024, s. 24-28; Rudnicki et al. 2023).

UNICEF, UNHCR, Verdens matvareprogram (WFP) og IOM er blant de mange organisasjonene som, i samarbeid med ukrainske myndigheter, deltar i bistandsarbeidet. Nødhjelp og humanitær assistanse retter seg ikke kun mot internt for-

¹¹ I artikkelen *Electricity, water, gas and minimum wage: how prices and payments will change in 2024* (Visit Ukraine Today 2024) oppgis blant annet dagens satser for pensjon, minstelønn, barne-trygd og ulike andre offentlige ytelser.

¹² Se notis fra Department of Social Protection (Lviv Regional Military Administration 2024) om kategoriene som er omfattet av ordningen per mars 2024.

¹³ Ukraine Cash Working Group (CWG) ble introdusert i 2014 og fullt etablert i 2016. Arbeidsgruppen ledes av ACTED og OCHA, og fokuserer på koordinering av kontantstøtte (Multi-Purpose Cash Assistance) som del av den humanitære bistanden (OCHA 2022).

drevne, men også mot andre sårbare grupper. Mye av bistanden har vært gitt i form av kontantstøtte, mat og medisiner (OCHA 2024; Rudnicki et al. 2023).

5.1.6 Digital tilgang til offentlige tjenester og stønadsordninger

Ukrainere har i løpet av de siste få årene i økende grad kunnet benytte seg av elektroniske tjenester, for blant annet å få tilgang på offentlige stønader og digitale dokumenter. Digitale løsninger omfatter blant annet Dija (se nedenfor) og pensjonsfondets digitale plattform. Disse tjenestene erstatter tidligere, mer byråkratiske søknadsprosedyrer og behov for fysisk oppmøte ved offentlige kontorer i inn- og utland (WB et al. 2024, s. 100; Landinfo 2024a, kapittel 8).

Gjennom Dija, i bruk siden 2020, kan man søke om blant annet stønad ved fødsel og adopsjon, ytelser som dekker ulike helsetilstander og funksjonsnedsettelse, ytelser til enslige foreldre og stønadsordninger for internt fordrevne. Tjenesten er beskrevet i Landinfos notat om ukrainske ID-dokumenter (2024, kapittel 8).

I *Third Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment* opplyses det at ukrainske myndigheter i løpet av 2024 vil lansere ytterligere ti sosialstøtnadsprogrammer i Dija, relatert til behov i krigstid (WB et al. 2024, s. 100).

5.2 Sårbare grupper

Enkelte grupper anses som spesielt sårbare og har de største utfordringene med tilgang til offentlige tjenester. DRC trekker frem eldre og uføre, personer med alvorlige sykdommer, lavinntektsfamilier, arbeidsledige, enslige forsørgere og familiemedlemmer av forsvunne personer, falne eller aktive soldater som særskilt sårbare (DRC 2024a, s. 33-36, tabell 5).

Gruppene som anses som særskilt sårbare, både blant internt fordrevne og øvrig befolkning, er sammenfallende uavhengig av bosted. Derfor viser vi til den kortfattede redegjørelsen om sårbarhet blant eldre, uføre og barn i temanotatet av 11. april 2024 (Landinfo 2024b). Landinfo legger til grunn at forholdene i Volyn ikke er vesentlig annerledes enn i nabofylket.

Referanser

Skriftlige kilder

ACAPS (2024a, 24. januar). *Ukraine - Humanitarian implications of mine contamination*. ACAPS. Tilgjengelig fra https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20240124_ACAPS_tematic_report_Ukraine_Analysis_Hub_Humanitarian_implications_of_mine_contamination_.pdf [lastet ned 18. mars 2024].

ACAPS (2024b, 29. februar). *Ukraine: Scenarios. Update on scenarios and outlook into 2024*. ACAPS. Tilgjengelig fra https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20240229_ACAPS_Ukraine_Analysis_Hub_update_on_scenarios_and_outlook_into_2024_01.pdf [lastet ned 15. mars 2024].

ACLED, dvs. The Armed Conflict Location & Event Data Project (2023, mars). *Quick Guide to ACLED Data*. [s.l.]: ACLED. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/resources/quick-guide-to-acled-data/#s10> [lastet ned 13. november 2023].

ACLED, dvs. The Armed Conflict Location & Event Data Project (u.å.). *Ukraine Conflict Monitor*. [s.l.]: ACLED. Tilgjengelig fra <https://acleddata.com/ukraine-conflict-monitor/> [lastet ned 31. oktober 2023].

Alerts in Ukraine (2024, 22. mars). *Air Raid Alert Map of Ukraine by region January 2023 to March 2024*. Tilgjengelig fra <https://alerts.in.ua/en> [lastet ned 22. mars 2024].

AOAV, dvs. Action on Armed Violence (2024, 12. april). *Ukraine: AOAV explosive violence data on harm to civilians*. London: AOAV. Tilgjengelig fra <https://aoav.org.uk/2024/ukraine-casualty-monitor/> [lastet ned 16. april 2024].

AOAV, dvs. Action on Armed Violence (u.å.). *Methodology*. London: AOAV. Tilgjengelig fra <https://aoav.org.uk/explosiveviolence/methodology/> [lastet ned 22. mars 2024].

Aubenas, F. (2023, 29. desember). More than 120 Russian missiles and drones hit Ukraine. *Le Monde*. Tilgjengelig fra https://www.lemonde.fr/en/international/article/2023/12/29/over-100-russian-missiles-and-drones-hit-ukraine_6385187_4.html [lastet ned 13. mars 2024].

Bailey, R.; Stepanenko, K.; Evans, A.; Wolkow, N. & Kagan, F.W (2024, 28. mars). *Russian Offensive Campaign Assessment - March 28*. Washington, D.C.: ISW. Tilgjengelig fra <https://www.understandingwar.org/sites/default/files/Russian%20Offensive%20Campaign%20Assessment%2C%20March%2028%2C%202024%20PDF.pdf> [lastet ned 18. april 2024].

Boyle, C. (2023, 28. oktober). Russian losses in battle for Avdiivka may be worst of 2023, says UK. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/28/russian-losses-in-battle-for-avdiivka-may-be-worst-of-2023-says-uk> [lastet ned 30. oktober 2023].

Center for Preventive Action (2023, 17. oktober). *War in Ukraine*. New York: Global Conflict Tracker. Tilgjengelig fra <https://www.cfr.org/global-conflict->

[tracker/conflict/conflict-ukraine#RecentDevelopments-2](#) [lastet ned 7. november 2023].

CIA (u.å.). *The World Factbook: Ukraine*. Washington, D.C.: CIA. Tilgjengelig fra <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/ukraine/> [lastet ned 3. november 2023].

Court, E. (2023, 15. august). Swedish firm says Russian missile hit its factory in Lutsk, killing 3 workers. *The Kyiv Independent*. Tilgjengelig fra <https://kyivindependent.com/russian-missile-hit-swedish-factory-in-lutsk-3-workers-killed/> [lastet ned 15. april 2024].

DRC (2023a). *DRC Quarterly Protection Monitoring Report Ukraine - April-June 2023*. København: DRC. Tilgjengelig fra https://pro.drc.ngo/media/szklyef1/drc-qpmr_april_june_2023.pdf [lastet ned 10. april 2024].

DRC (2023b). *DRC Quarterly Protection Monitoring Report Ukraine - July-September 2023*. København: DRC. Tilgjengelig fra https://pro.drc.ngo/media/frbdct4e/drc-qpmr_july-september-2023_eng.pdf [lastet ned 16. april 2024].

DRC (2024a, 12. mars). *Lvivska Oblast Multi-Sectoral Needs Assessment*. København: DRC. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/report/ukraine/lvivska-oblast-multi-sectoral-needs-assessment-chervonohradskyi-stryiskyi-and-drohobytshkyi-raions-february-2024> [lastet ned 13. mars 2024].

DRC (2024b, 16. april). *Ukraine Protection monitoring dashboard - Volynska*. København: DRC. Tilgjengelig fra <https://infoportal-ua.drc.ngo/dashboard/protection-monitoring> [lastet ned 16. april 2024].

ECHO, dvs. European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (2014, 26. september). *Ukraine Base Map*. Brussel: ECHO. Tilgjengelig fra <https://erccportal.jrc.ec.europa.eu/ECHO-Products/Maps#/maps/832> [lastet ned 25. april 2024].

eDopomoga (u.å.). *Social assistance to war victims. Information on payments, assistance and obtaining IDP status*. Kyiv: Ministry of Social Policy of Ukraine. Tilgjengelig fra <https://groshi.edopomoga.gov.ua/> [lastet ned 21. mars 2024].

Fakty (2023, 19. mai). На Волині все спокійно – ОВА про нічну атаку РФ [Everything is calm in Volyn – RMA about the night attack of the Russian Federation]. *Fakty*. Tilgjengelig fra <https://fakty.com.ua/ua/proisshestvija/20230519-na-volyni-lunayut-vybuhy-u-luczku-praczyuye-ppo/> [lastet ned 25. april 2024].

Financial Times (2024, 19. april). Ukraine's counteroffensive against Russia in maps: latest updates. *Financial Times*. Tilgjengelig fra <https://www.ft.com/content/4351d5b0-0888-4b47-9368-6bc4dfbccbf5> [lastet ned 29. april 2024].

Havlik, P.; Kochnev, A. & Pindyuk, O. (2020, juni). *Economic challenges and costs of reintegrating the Donbas region in Ukraine*. Wien: The Vienna Institute for International Economic Studies Tilgjengelig fra <https://wiiw.ac.at/economic-challenges-and-costs-of-reintegrating-the-donbas-region-in-ukraine-dlp-5351.pdf> [lastet ned 6. oktober 2023].

HRW, dvs. Human Rights Watch (2023, 20. desember). *Russia Forces Ukrainians in Occupied Areas into Military*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <https://www.hrw.org/news/2023/12/20/russia-forces-ukrainians-occupied-areas-military> [lastet ned 13. mars 2024].

Independent International Commission of Inquiry on Ukraine (2023, 29. august). *Conference room paper of the Independent International Commission of Inquiry on Ukraine*. New York: UN Human Rights Council. Tilgjengelig fra https://www.ohchr.org/sites/default/files/2023-08/A_HRC_52_CRP.4_En%20%28003%29.pdf [lastet ned 25. april 2024].

IOM (2020). *“Struggling to get through each day.” New IOM IDP Survey from Ukraine*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <https://www.iom.int/news/struggling-get-through-each-day-new-iom-idp-survey-ukraine> [lastet ned 21. mars 2024].

IOM (2022). *Ukraine Internal Displacement Report. General Population Survey. Round 8*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd1461/files/reports/IOM_Gen%20Pop%20Report_R8_ENG_updated%20logo%20%281%29.pdf [lastet ned 4. april 2024].

IOM (2023, oktober). *Oblast Profiles*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd1461/files/reports/Oblast_profiles_Nov23_one_file_20231211-merged_final%20%281%29.pdf [lastet ned 13. mars 2024].

IOM (2024a, februar). *Ukraine — Area Baseline Assessment (Raion Level) — Round 33 (February 2024)*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-area-baseline-assessment-raion-level-round-33-february-2024> [lastet ned 5. april 2024].

IOM (2024b). *Ukraine — Internal Displacement Report — General Population Survey Round 15 (November – December 2023)*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-internal-displacement-report-general-population-survey-round-15-november-december> [lastet ned 12. mars 2024].

ISW, dvs. Institute for the Study of War (u.å.). *Interactive Map: Russia's Invasion of Ukraine*. Washington, D.C.: ISW. Tilgjengelig fra <https://storymaps.arcgis.com/stories/36a7f6a6f5a9448496de641cf64bd375> [lastet ned 19. mars 2024].

Kofman, M. & Danforth, N. (2024, 5. januar). *Ukraine prepares for 2024* [podcast]. Tilgjengelig fra <https://warontherocks.com/2024/01/ukraine-prepares-for-2024/> [lastet ned 13. mars 2024].

Landinfo (2020a, 16. april). *Internflyktninger*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Ukraina-temanotat-Internflyktninger-16042020.pdf> [lastet ned 21. mars 2024].

Landinfo (2020b, 5. oktober). *Sikkerhetssituasjonen i separatistkontrollerte områder av Donetsk og Luhansk*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/10/Ukraina-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-i-Donetsk-og-Luhansk-05102020.pdf> [lastet ned 6. november 2023].

Landinfo (2024a, 25. januar). *Landinfo temanotat Ukraina: Sivilattester, identitets- og reisedokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/01/Temanotat-Ukraina-Sivilattester-pass-og-ID-dokumenter-25012023.pdf> [lastet ned 13. mars 2024].

Landinfo (2024b, 11. april 2024). *Sikkerhetssituasjonen og humanitære forhold i Lviv fylke*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/04/Ukraina-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-og-humanitære-forhold-i-Lviv-fylke-11042024.pdf> [lastet ned 16. april 2024].

Lviv Regional Military Administration (2024, 3. februar). *Payments for IDPs after March 1: who will be extended, and for whom the conditions will be revised*. Lviv: Lviv Regional Military Administration. Tilgjengelig fra <https://loda.gov.ua/news/91326#:~:text=%D0%A3%20%D1%81%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%202024%20%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%20%D0%A3%D1%80%D1%8F%D0%B4,1%20%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%BD%D1%8F%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%20%D0%B4%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F> [lastet ned 19. mars 2024].

Main Department of Statistics of the Volyn Region (2022, 22. februar). *Чисельність населення (за оцінкою) на 1 січня 2022 року та середня чисельність у 2021 році* [Population (estimated) on January 1, 2022 and average population in 2021]. Lutsk: Main Department of Statistics of the Volyn region. Tilgjengelig fra http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/18_1_r21.htm [lastet ned 11. april 2024].

Melkozerova, V. (2023, 15. august). Russian missiles bombard western Ukraine. *Politico*. Tilgjengelig fra <https://www.politico.eu/article/russian-missiles-bombard-western-ukraine/> [lastet ned 15. april 2024].

The New Voice of Ukraine (2024, 31. mars). Air Force downs 18 targets in response to overnight Russian missile strike, mitigating consequences. *The New Voice of Ukraine*. Tilgjengelig fra <https://english.nv.ua/nation/consequences-of-russian-massive-missile-strike-on-march-31-50405898.html> [lastet ned 24. april 2024].

O'Hanlon, M.E.; Stelzenmüller, C. & Wessel, D. (2024, 2. januar). *Ukraine Index: Tracking developments in the Ukraine war*. Washington, D.C.: Brookings. Tilgjengelig fra <https://www.brookings.edu/articles/ukraine-index-tracking-developments-in-the-ukraine-war/> [lastet ned 13. mars 2024].

OCHA (2022, 25. mars). *Ukraine Cash Working Group Factsheet (as of 25 March 2022)*. New York: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-cash-working-group-factsheet-25-march-2022-enuk> [lastet ned 21. mars 2024].

OCHA (2024, 22. februar). *Ukraine: Establishing the Workflow for Multi-purpose Cash Assistance Payments*. New York: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-establishing-workflow-multi-purpose-cash-assistance-payments-enuk> [lastet ned 21. mars 2024].

OHCHR, dvs. Office of the High Commissioner for Human Rights (2024a, 22. februar). *Two year update. Protection of civilians: Impact of hostilities on civilians since 24 February 2022*. Geneve: OHCHR. Tilgjengelig fra https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-02/22%20Feb%202024%20Protection%20of%20Civilians_impact%20of%20hostilities%20on%20civilians%20since%2024%20Feb%202022_HRMMU%20report_ENG.pdf [lastet ned 27. mars 2024].

OHCHR, dvs. Office of the High Commissioner for Human Rights (2024b, 7. mars). *Ukraine: Protection of civilians in armed conflict. February 2024 update*. Genève: OHCHR. Tilgjengelig fra https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-03/Ukraine%20-%20protection%20of%20civilians%20in%20armed%20conflict%20%28February%202024%29_ENG.pdf [lastet ned 13. mars 2024].

Olearchyk, R. (2024, 8. januar). Russia batters Ukraine in biggest air strikes since new year barrage. *Financial Times*. Tilgjengelig fra <https://www.ft.com/content/e1e54f7a-246d-4dd7-8b5e-974705058e9b> [lastet ned 13. mars 2024].

Parai, E. (2023, 24. februar). Внаслідок агресії РФ на Волині було пошкоджено 37 об'єктів. Які саме. [As a result of the aggression of the Russian Federation in Volyn, 37 objects were damaged. Here are which ones.]. *Suspilne Lutsk*. Tilgjengelig fra <https://suspilne.media/lutsk/394988-vnaslidok-agresii-rf-na-volini-bulo-poskodzeno-abo-zniseno-37-obektiv-aki-same/> [lastet ned 15. april 2024].

Podgórska, Karolina; Jekaterynczuka, Andrzej; Yarosh, Oksana; Kuzmuk, Olga & Liubchukb, Valentyna (2023). Support for Ukrainian refugees after Russia's invasion of Ukraine: aid structure and resilience factors. Case studies of Lublin and Lutsk. *European Societies*, 1-25. Tilgjengelig fra <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14616696.2023.2206892> [lastet ned 10. april 2024].

Ponomarenko, I. (2022, 21. april). EXPLAINER: What to expect from the Battle of Donbas, Russia's new offensive. *Kyiv Independent*. Tilgjengelig fra <https://kyivindependent.com/explainer-what-to-expect-from-the-battle-of-donbas-russias-new-offensive/> [lastet ned 7. november 2023].

PopulationU (u.å.). *Ukraine population*. PopulationU. Tilgjengelig fra <https://www.populationu.com/ukraine-population> [lastet ned 3. november 2023].

Rating Group (2023, 28. september). *The twenty-fourth nationwide survey "Ukraine in times of war" Public sentiment and economic situation of the population (September 5-7, 2023)*. Kyiv: Rating Group. Tilgjengelig fra https://ratinggroup.ua/en/research/ukraine/dvadcyyat_chetverte_zagalnonac_onalne_opituvanny_ukra_na_v_umovah_v_yni_nastro_ta_ekonom_chne_stanovi.html [lastet ned 13. mars 2024].

Rayon In (2023, 21. november). У небі над Волинню збили російські «шахеда» [Russian Shahed drones were shot down in the sky over Volyn]. *Rayon In*. Tilgjengelig fra <https://rayon.in.ua/news/652742-u-nebi-nad-volinnyu-zbili-rosiyski-shakhedi> [lastet ned 15. april 2024].

REACH (2023, 22. februar). *Area-based Assessment Lvivska Oblast – Ukraine*. Genève: REACH. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-area-based-assessment-lvivska-oblast-february-2023> [lastet ned 16. mars 2024].

Rudishyn, Ivanna (2022, 14. oktober). Winter is near: How will IDPs fare in the west of Ukraine? *New Eastern Europe*. Tilgjengelig fra <https://neweasterneurope.eu/2022/10/14/winter-is-near-how-will-idps-fare-in-the-west-of-ukraine/> [lastet ned 15. april 2024].

Rudnicki, Chloe; Schuppert, Ioanna A.; Yaremenko, Vlada & Yuan, Grace (2023, mars). *Multipurpose Cash Assistance in Ukraine. How do DEC Member Agencies*

operate the sustainability and shock responsiveness of multipurpose cash assistance in Ukraine? London: London School of Economics and Political Science. Tilgjengelig fra https://www.calpnetwork.org/wp-content/uploads/ninja-forms/2/Reduced-LSE-DEC-Final-Report_UkraineMPCA_May2023.pdf [lastet ned 21. mars 2024].

Stabilization Support Services (2023, 14. april). IDP Council To Be Created in Volynska Oblast To Address Resettlement Issues. Tilgjengelig fra <https://sss-ua.org/en/news/idp-council-to-be-created-in-volynska-oblast-to-address-resettlement-issues/> [lastet ned 10. april 2024].

Statista (2024, februar). Socioeconomic Indicators - Ukraine. Statista. Tilgjengelig fra <https://www.statista.com/outlook/co/socioeconomic-indicators/ukraine> [lastet ned 22. mars 2024].

T4P (u.å.-a). *T4P's database of war crimes: Statistical information - Volyn Region*. Kyiv: T4P. Tilgjengelig fra <https://t4pua.org/en/stat/2998> [lastet ned 16. april 2024].

T4P (u.å.-b). *T4P's database of war crimes: Statistical information - Kharkiv region*. Kyiv: T4P. Tilgjengelig fra <https://t4pua.org/en/stat/2993> [Elektronisk abonnementsjeneste, lastet ned 18. mars 2024].

T4P (u.å.-c). *T4P's database of war crimes: Statistical information - Lviv region*. Kyiv: T4P. Tilgjengelig fra <https://t4pua.org/en/stat/3005> [Elektronisk abonnementsjeneste, lastet ned 18. mars 2024].

Udlændingestyrelsen (2022, desember 2022). *Russia: An update on military service since July 2022*. København: Udlændingestyrelsen. Tilgjengelig fra https://us.dk/media/10558/update-on-military-service-in-russia_tilgaengeligg.pdf [lastet ned 20. juni 2023].

Ukrainska Pravda (2022, 23. oktober). Strikes on Volyn and Khmelnytskyi Oblasts: electricity is returning to Ukrainians. *Ukrainska Pravda*. Tilgjengelig fra https://finance.yahoo.com/news/strikes-volyn-khmelnytskyi-oblasts-electricity-090512339.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlLnNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAAFy6Q53bma-eBjgA4K9cGXWQID1wUPcJcDTIBuoin5MtNWEPE4D7kHi-GdQ-mjaiVB0KaQOWUTUWE7wErWEKupy3dGrFoJcDq4gUaWm6AVW3kdBdYcVNn2msFYYJLeYmNz8R71Zmi5NPIGKb5sPvF1bbYM1n7zlfTjrsYWEpGne [lastet ned 24. april 2024].

Visit Ukraine Today (2024, 9. januar). Electricity, water, gas and minimum wage: how prices and payments will change in 2024. *Visit Ukraine Today*. Tilgjengelig fra https://visitukraine.today/blog/3187/electricity-water-gas-and-minimum-wage-how-prices-and-payments-will-change-in-2024#google_vignette [lastet ned 3. april 2024].

Volyn Regional State Administration (2022, 2. februar). *Історія Волині [History of Volyn]*. Volyn: Volyn Regional State Administration. Tilgjengelig fra <https://voladm.gov.ua/article/istoriya-volini/> [lastet ned 11. april 2024].

WB, dvs. World Bank; Government of Ukraine, dvs. GOU; EU & UN (2024, februar). *Third Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment. February 2022 – December 2023*. Washington, DC: World Bank. Tilgjengelig fra <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2024-02/UA%20RDNA3%20report%20EN.pdf> [lastet ned 13. mars 2024].